Zorin elvtárs levele Hammarskjöldhöz

Még mindig bizonytalan Lumumba sorsa

Máris válságba került Kaszavubu új „kormánya"

(MTI).

V. Zorin, a Szovjetunió állandó ENSZ-képviselője február 10-én levelet küldött Hammarskjöld ENSZ főtitkárnak, amelyben hangsúlyozza, minél előbb ki kell vizsgálnia, igazak-e azok a híresztelések, amelyek szerint Patrice Lumumba kongói miniszterelnököt megölték.

„A szovjet ENSZ-képviselet elvárja öntől, hogy késlekedés nélkül minden szükséges intézkedést megtesz Lumumba és társai sorsára vonatkozó valamennyi hírnek a kongói és ezen belül katangai ENSZ-szerveken keresztül történő ellenőrzésére. Elvárja továbbá, hogy a Biztonsági Tanácsot haladéktalanul értesítsék e vizsgálat eredményéről" — írja Zorin levelében.

Hammarskjöld közölte, hogy ennek megfelelő utasításokat adott Dayalnak, kongói különmegbízottjának.

A Katangába elhurcolt Lumumba miniszterelnök és a vele együtt bebörtönzött vezető kongói politikusok sorsáról még mindig egymásnak ellentmondó hírek érkeznek.

A TASZSZ AFP tudósítás alapján közölte, hogy a katangai „belügyminisztérium" szóvivőjének péntek délután adott nyilatkozata szerint a katangai börtönből állítólag megszökött Lumumba, Mpolo és Okito felkutatására nagy rendőri és csendőri osztagokat mozgósítottak, sőt repülőgépeket is bevetettek. Az egyik gép pilótája mintegy 200 mérföldre Elisabethvilletől északnyugatra látott volna egy olyan gépkocsit, amelyen Lumumbáék elmenekültek.

Ezzel szemben ellenőrizhetetlen hírek kerültek forgalomba Lumumba meggyilkolásáról és, úgy látszik, hogy az egész szökési hírrel csak elő akarják készíteni a világ közvéleményét Lumumba halálára. Az Evening Standard című londoni lap ugyancsak TASZSZ-jelentés szerint már csaknem bizonyosra veszi, hogy a törvényes kongói miniszterelnök halott. Az ENSZ kongói békéltető bizottságának egyik tagja Leopoldvilleben adott nyilatkozatában kijelentette, hogy

a Lumumba szökéséről terjesztett hírek csak koholmányok, és a miniszterelnököt valószínűleg már agyonlőtték.

A New York-i ENSZ-körökben is kevés hitelt adnak a Katangából terjesztett szökési híreknek.

Több hírügynökség egybehangzó jelentése szerint Ceylon, Ghana, Guinea, India, Mali, Indonézia, Marokkó, az Egyesült Arab Köztársaság, Jugoszlávia és Líbia képviselői péntek este Hammarskjöld főtitkárhoz intézett levelükben aggodalmukat fejezték ki Lumumba sorsa miatt. A levél aláírói hangsúlyozzák, hogy Lumumbának és társainak likvidálása a legsúlyosabb következményekkel járhat Kongó és az ENSZ kongói akciója szempontjából.

A Borba című belgrádi lap leopoldvillei tudósítója szerint Lumumba menekülése sikerült, és a törvényes kongói miniszterelnök már szerencsésen meg is érkezett a börtönétől mintegy 600 kilométerre levő Bukarába, Kivu tartomány fővárosába.

A Borba tudósítója ezt a értesülését pénteken délután 5 órakor kapta volna, megbízható forrásból.

Az AP elisabethvillei tudósítója szerint a törvényes kongói miniszterelnököt éjjel, nappal tizenöt csendőr őrizte, de elmenekülése idején csak két őr teljesített szolgálatot cellájánál. Lumumba társaival együtt lefogta a két őrt, majd az őrség egy gépkocsiján elmenekült. Más hírek szerint nem rendőrségi gépkocsin, hanem egy benzinszállító tehergépkocsin hagyta el az angolai határtól mintegy 60 mérföldre levő Kajali helységet, ahol társaival együtt egy farm-épületben őrizték.

Leopoldvillei AFP-jelentés szerint Kaszavubu csütörtökön megalakított „új kormánya" már pénteken válságba került: Bizala oktatásügyi miniszter és Kinway munkaügyi miniszter lemondott.

A Tanjug tudósítása szerint Leopoldvilleben csaknem általános a meggyőződés, hogy Kaszavubu jelenlegi kormányalakítási komédiájával csak befolyásolni próbálja a Biztonsági Tanács kongói vitáját.

Brezsnyev elvtárs Guineába érkezett

Rabat (TASZSZ).

Leonyid Brezsnyev, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke és kísérete szombaton reggel repülőgépen Rabatból Conakryba utazott. (MTI)

*

L. Brezsnyev elvtárs és kísérete szombaton Conakryba érkezett.

A skótok nem kérnek a poláris búvárhajókból

London (MTI).

A skóciai atomleszerelési mozgalom felkérte Kennedyt, ne küldjön búvárhajókat a Skóciában felállítani tervezett támaszpontra. „E terv elejtése elősegítené a nemzetközi feszültség enyhítését" — hangoztatják az atomleszerelési mozgalom részvevői.

Galvao kapitányt ünnepelték

Reecife (Prensa Latina).

Pernambuco brazíliai állam törvényhatósága pénteken ünnepélyes fogadtatásban részesítette Henrique Galvao kapitányt, a Santa Maria hősét.

Galvao beszédében tényeket ismertetett a portugáliai rémuralomról. Mint mondotta, a Franco-rendszer és a Salazar-rezsim nem maradhat fenn sokáig, mert a két diktátor ellenfelei kialakítják portugál egységfrontjukat. (MTI)

A moszkvai rádió tudósítójának beszámolója a szovjet államfő repülőgépe elleni francia támadásról

Moszkva (MTI). A moszkvai rádió péntek esti híradásában közölte különtudósítójának, Jurij Harlamovnak beszámolóját a Leonyid Brezsnyev repülőgépét ért francia támadásról. Harlamov szintén a repülőgépen tartózkodott.

Az afrikai partok mentén, a francia felségvizektől legalább ötven kilométeres távolságban haladt repülőgépünk, és egyszerre csak, moszkvai idő szerint körülbelül 17 óra 25 perckor villámsebesen felénk törő repülőgépet látunk.

A kéthajtóműves, lökhajtásos repülőgép egyenesen felénk tart.

Harci fordulót hajt végre fölöttünk, majd súlyosan megsértve a repülésbiztonság elemi szabályait, ismételten ránk csap. A gép ezután eltávolodik, de a következő pillanatban megpillantjuk a lövedékek jellegzetes villanásait. Azután megjelenik még egy gép... az első gép, amelyen nyilvánvalóan felismerhető a francia légierők kék-piros karikás felségjelzése, ismét harci fordulót hajt végre felettünk.

A tudósító a továbbiakban elmondotta: a francia repülőgép újból és újból rácsapott az IL—18-asra. A repülőgép nyilvánvalóan arra akarta kényszeríteni a szovjet gépet, hogy irányától eltérve, Algír felé kövesse.

A francia pilóta többször gépének megbillentésével adott jelzéseket, majd újból és újból rácsapott a szovjet repülőgépre, keresztezte útját és ismételten tüzet nyitott. A példátlan támadás mintegy hét percig tartott.

Nyilatkozott a szovjet rádiónak a nemzetközi jog egyik kiváló ismerője, J. Korovin, a jogtudományok doktora is.

— Nem tekintve az ilyen eset rendkívül súlyos következményeit, a francia katonai repülőgép támadása önmagában véve is a legelemibb és általánosan elismert nemzetközi jogszabályok durva felrúgása — mondotta. — Ezt a példátlan támadást több okból is rendkívül súlyosan kell megítélni. Mindenekelőtt azért, mert államfő ellen követték el.

Mivel a támadás nemzetközi vizek felett történt, a bűntett kimeríti a kalózkodás fogalmát is.

Súlyosbító körülmény, hogy a támadó gép katonai repülőgép volt, és a pilóta bűntettét szolgálati tevékenysége közben követte el.

Korovin hangsúlyozta: a tények bizonyítják, hogy a bűntettért a közvetlen felelősség a francia katonai parancsnokságot, s ezen keresztül a francia kormányt is terheli.

További tiltakozások a Brezsnyev repülőgépe ellen elkövetett merénylet miatt

LIPCSE

A Lipcse környéki Böhlen szénkombinát 13 000 dolgozója körében mély felháborodást keltett az a hír, hogy francia vadászrepülőgép megtámadta Leonyid Brezsnyev repülőgépét. A vállalat dolgozói követelték, hogy a francia kormány a legszigorúbban büntesse meg a kalóztámadás vétkeseit.

DAMASZKUSZ

A damaszkuszi közvélemény elítéli a francia katonai repülőgép provokációs támadását. Az Al Bahda című lap szerkesztőségi cikkében megbélyegzi „azokat a kalózcselekményeket, amelyeket a franciák mostanában a levegőben és a tengeren más államok ellen elkövetnek".

MOSZKVA

Szoboljev szovjet külügyminiszterhelyettes pénteken este fogadta Grandville francia ügyvivőt. A hírügynökségek tudni vélik, hogy a tizenötperces tárgyaláson a francia ügyvivő „mély sajnálkozását" fejezte ki azzal a súlyos incidenssel kapcsolatban, amelynek során három francia vadászgép fel akarta tartóztatni Brezsnyev Marokkóba tartó repülőgépét. (MTI)

FEBRUÁR 13:

ÖSSZEÜL AZ ALBÁN MUNKAPÁRT IV. KONGRESSZUSA

Újjászületik Tirana

Még tavaly szeptember 27-én az albán sajtóban rövid hír látott napvilágot: „Szeptember 26-án, több mint három hónappal a kitűzött határidő előtt a tiranai December 21 Építőipari Vállalat dolgozói teljesitették felemelt ötéves tervüket."

Albániában sokan olvasták ezt a hírt, amely a kongresszusi verseny rovatában jelent meg, de az is bizonyos, hogy az olvasók közül az első percekben kevesen fogták fel, mit jelent ez az eredmény, és mit ér az építőknek az a felajánlása, hogy az év végéig terven felül több mint 300 millió leknyi értéket termelnek.

Aki sétát tesz Új-Tiranában, az albán főváros iparnegyedében, vagy az új kerületi tanácsok népességi hivatalában érdeklődik, annak egyszerre beszélni kezdenek a számok. Gyárkémények erdejéről, textil- és élelmiszer-kombinátról, új szanatóriumról, egyetemi városról, egész új házsorokról, ezer és ezer összkomfortos lakásról. Jelenleg csupán a Sztálin Textilkombinát új lakónegyedében több mint 12 000-en laknak, és ez az új lakónegyed — és nem is ez az egyetlen az albán fővárosban! — az utóbbi 6—8 év alatt épült fel.

Tiranában tavaly tíz hónap alatt több lakás épült, mint a felszabadulás előtt huszonöt év alatt.

A harmadik ötéves terv, amelynek irányelv-tervezetét az Albán Munkapárt február 13-án összeülő IV. kongresszusa vitatja meg és hagyja jóvá, megnövekedett feladatokat állít a tiranai építők elé is. Az új tervidőszakban 5200 lakást kell építeniük, ebből csaknem 1100-at már az idén átadnak. A legtöbb új lakás a Barátság negyedben épül, amely 3—4—5 emeletes, modern háztömbjeivel, üzletházaival, parkjaival és játszótereivel Tirana legszebb városnegyede lesz.

A lakóházépítkezéseken kívül más nagy feladatok is várnak a tiranai építőkre. Befejezéshez közeledik a brikettgyár és az élelmiszer-kombinát építkezése. Gyors ütemben épül a központi kenyérgyár és a húskombinát, az új rádióadó. A város szélén, az egyik domboldalom már az utolsó simításokat végzik az új szanatórium épületén.

Az egyik legnagyobb építkezés Tirana szívében, az egykori rosszhírű „Régi Bazár" városnegyed helyén folyik. A földszintes régi házak és a szűk sikátorok eltűntek, hogy helyet adjanak az albán főváros legszebb épületének, a Kultúra Palotájának, amely a szovjet nép ajándéka az albán népnek.

Nagyok ezek a feladatok, de a tiranai építők sohasem riadtak vissza a nehézségektől. Amikor megvitatták a harmadik ötéves terv irányelv-tervezetét, ki-ki alaposan körülnézett a maga munkaterületén, mivel segíthetné elő, hogy a terszámok minél előbb kézzelfogható valósággá váljanak, hogy az új gyárak, lakónegyedek minél gyorsabban nőjjenek. Így született meg aztán az a kollektív felajánlás, hogy harmadik ötéves tervüket, amelynek előirányzatai hatvanhat százalékkal magasabbak a megelőző ötéves tervnél, négy és fél év alatt teljesítsék.

Virágzó élet az albán hegyvidéken

LIBRAZHD KÖRZET ahhoz a hegyvidékhez tartozik, ahol a múltban még albán viszonylatokban is kirívó volt a nyomor, a tudatlanság, az elmaradottság. A körzet lakossága állattenyésztésből, favágásból tengette nyomorúságos életét, mert a kevés termőföldet a földesurak kaparintották meg. S, hogy a paraszt engedelmes rabszolgaként dolgozzék földesurának, afölött a csendőrség őrködött. *Librazhd városkában a Zogu-rendszer 15 éve alatt három csendőrlaktanya is épült, hogy megtörje ezeket a kemény hegyvidékieket.* Mást nem is építtetett a népnyúzó Zogu király.

A felszabadulás felemelkedést, szabadságot hozott a librazhdi hegyi lakóknak is. Kiváltképpen a III. pártkongresszus óta fejlődött nagyot ez a körzet. Az egykori kopár, embernemjárta hegyek között most pezseg az élet és az építőmunka. *Az új műutakon gépkocsi-karavánok járnak, amelyek a távoli Durres kikötőbe szállítják a kopár hegyek kincsét, a nikkeltartalmú vasércet.* Pishkash, Prenjas, Xhumanga néhány évvel ezelőtt legfeljebb egy-egy völgyet, vagy hegyvonulatot jelzett, amelyet csak a környék lakói ismertek — ma mindhárom *biztatóan fejlődő bányavidék.* És ez még csak a kezdet, hiszen a nemrég feltárt bányák termelése a most induló harmadik ötéves tervben *96 százalékkal emelkedik!* A három bányavidéken három új település létesült, és tavaly csupán Prenjasban húsz új lakóházat adtak át, összesen több mint 180 lakással. Mindhárom bányavároskában üzletek, mozi, étkezde, kultúrház működik. A harmadik ötéves tervben csupán Prenjas bányavároska fejlesztésére 70 millió leket ruháznak be.

GYORS ÜTEMBEN fejlődik a körzet mezőgazdasága is. A második ötéves tervben mintegy *800 hektárral növelték a vetésterületet, és 26 termelőszövetkezet alakult.* A harmadik ötéves tervben 1470 hektár új termőföldet törnek fel. A dombvidéken új állami gazdaság alakul, amely *250 hektáron' telepít szőlőt.* A szőlő területe rohamosan növekszik a körzetben, s erre nagy szükség is van, hiszen tavaly helyezték üzembe a körzet első gyárát, a librazhdi szőlő feldolgozó gyárat, amely naponta *500 mázsa szőlőből készít bort, konyakot, pálinkát és tiszta szeszt. Üzembe helyeztek két fűrésztelepet is,* amelyek az elbasani faipari kombinátnak szállítanak fűrészelt fárut. Az új tervidőszakban a fakitermelés is jelentősen megnövekszik, mert az úthálózat bővítésével lehetővé teszik a döntés megkezdését olyan erdőségekben is, amelyekhez eddig út hiányában nem lehetett hozzáférni.

A felszabadulás előtt az egész körzetben hét elemi iskola működött, összesen hét tanítóval. *Jelenleg 65 elemi iskola, és 13 hétosztályos iskolában 150 pedagógus majdnem 3500 tanulóval foglalkozik.* Az idén ősszel nyitja meg kapuit a körzet első tizenegy osztályos iskolája, amelynek 100 férőhelyes internátusa is lesz. Az új tervidőszakban 4 új, hétosztályos iskolát, Prenjas bányavároskában pedig középfokú bányászati technikumot létesítenek.

JELENLEG a körzet 16 falujában működik művelődési otthon. *A lakosság egészségvédelmét két kórház, két szülőotthon, fogászati rendelő és röntgen-rendelő biztosítja.* Míg a múltban a körzetben egyetlen orvos sem volt, ma csupán Librazhd városkában három orvos, három segédorvos és három szülésznő működik.